Anul al 65-lea

10 PAGINI 5 LEI

Nr. 5 Miercuri 7 Ianuarie 1948

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-rale P. T. T. Nr. 26.061,939

UNIVERSUL

ABONAMENTE CAPITALA Lei 135 pe 1 lună Lei 400 pe 3 luni Lei 720 pe 6 luni PLATA PRIN CEC 7999

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10:

ABONAMENTE PROVINCIA Lei 135 pe 1 lună Lei 400 pe 3 luni Lei 720 pe 6 luni PLATA PRIN CEC 7999

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE DIRECȚIE

NOAPTEA BOBOTEZEI

E noaptea în care fetele își pun busuioc sub pernă pentru a visa pe cel care le e dat să le fie soț. Altele, mai pline de imaginație, stau goale în fața oglinzii pentru a ghici, în apele ei abia străpunse de o lumânare, trăsăturile celui cu care vor împărți zilele bune în care speră. Căci și în visul nopții și în jocul imaginației materializate în aburul rece al oglinzii, nu-i vorba decât de aceiași putere de nădejde a dragostei în căutarea omului prin care să se realizeze.

Cum se realizează apoi dragostea și cât de departe e ea de fantasticul apelor tulburi ale oglinzii, sunt probleme la care nici o fată nu mai se gândește dupăce a devenit soție. Aceasta nu a împiedicat însă atâtea generații de femei să fi crezut, odată, în puterea pe care o are noaptea Bobotezei de a desvălui tainele destinelor matrimoniale. Taina destinelor acelor fete care nu știau că omul își poate făuri viitorul și cu propria lui mână. Al acelor fete — tot mai rare azi — care așteptau totul de la soartă deși e clar că în străduințele fiecăruia și în eforturile tuturora stă cheia misterului zilei de mâine.

Adevărul acesta e încă neconvingător pentru deslegarea problemelor de viață ale fiecărui ins. Sunt încă mulți aceia care preferă să arunce în spinarea destinului sau măcar a hazardului responsabilitatea existenței lor.

Când îți faci procesul vieții e mai comod să dai acest răspuns decât să identifici, în propriile tale fapte, cotiturile „hazardului" care te-a adus acolo unde ești azi

Pentru viața colectivă e, însă, tot mai clar că în străduințele noastre, ale tuturora, stă deslegarea misterului zilei de mâine.

Dacă acum un an, ar fi încercat, cineva, în noaptea Bobotezei, să afle destinul politic al României privind în aburul unei oglinzi sau turnând plumb topit în apa rece a unui vas descântat, probabil că n'ar fi aflat nici unul din răspunsurile realităților de azi. Dar dacă ar fi reflectat asupra situației de atunci — din țară și din lumea întreagă — și ar fi identificat direcția spre care merg străduințele spre mai bine ale tuturor popoarelor, ar fi întrevăzut desfășurarea evenimentelor de azi. Bineînțeles că nu le-ar fi văzut în amănuntul lor dar în ansamblul și în semnificația lor. Așa cum în ansamblul și în semnificația lor pot fi întrevăzute și prefacerile prin care vom mai trece de aici înainte până ce țara se va reface deplin și își va asigura prosperitatea prin participarea tuturora la muncă și la beneficiile ei.

Neîncrezătorii vor nega redresarea prezentă și posibilitatea prosperității viitoare. Deși ei au, sub ochii lor, atâtea fapte care ar trebui să-i oblige să reflecteze puțin.

Să luăm numai unul: Cine ar fi crezut, acum un an, în plină goană a prețurilor, că anul acesta prețurile vor fi stăpânite? Cine ar fi crezut că e posibil ca în preajma sărbătorilor să se petreacă fenomenul unic în țara noastră ca prețul unor articole alimentare să scadă, în loc să crească — așa cum se întâmpla, întotdeauna, chiar în anii antebelici, cei mai prosperi?

Acestea când? Atunci când în țările pe care aceiași neîncrezători le invidiau acum un an prețurile cresc acum și mizeria devine tot mai insuportabilă. In țările în care acești neîncrezători vedeau un model de organizare, în aceste țări totul amenință să se prăbușească sub valul uriaș al crizei economice și sub frământarea măturătoare a convulsiunilor sociale.

Ce-ar fi dacă am reflecta ceva mai mult asupra realităților de sub ochii noștri?

Nici fetele nu mai cred, azi, toate, în viitorul conturat de aroma busuiocului de sub pernă. Nu va mai crede niciuna, mâine, într'un astfel de viitor. Ele vor crede în acela pe care și-l vor făuri cu propriile lor mâini.

Dece să nu ne dăm seama că și viitorul acesta, cel social, al tuturora, e în mâna noastră, și că el nu depinde de cine știe ce magie politică, ci de faptele noastre, de participarea noastră la ele?

AL. C. CONSTANTINESCU

TELEGRAMA D-LUI PRIM MINISTRU DR. PETRU GROZA ADRESATĂ GENERALISSIMULUI STALIN

Cu prilejul Anului Nou, d. prim ministru Dr. Petru Groza a adresat Generalissimului Stalin următoarea telegramă:

Excelenței Sale
GENERALISSIMUL I. V. STALIN
Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.
MOSCOVA

In numele Guvernului Român și al meu personal rog pe Excelența Voastră să primească cu prilejul Anului Nou, cele mai calde urări de sănătate și viață lungă.

Poporul român urează ca anul 1948 să aducă eroicelor popoare prietene din URSS multă prosperitate, iar gloriosului lor conducător isbândă deplină în nobila luptă de apărare a Democrației, a Libertății și a Păcii.

Dr. PETRU GROZA
Președintele Consiliului de Miniștri

PUNEREA IN APLICARE A NOUILOR TIMPI DE LUCRU PENTRU MUNCA IN ACORD

Secretariatul general al comisiunii ministeriale pentru redresarea economică și stabilizarea monetară, comunică următoarele privitor la reglementarea muncii în acord și stabilirea normelor și timpilor de lucru:

„Intreprinderile industriale care în conformitate cu instrucțiunile difuzate prin presă, trebuiau să-și alcătuiască un birou de calculație al timpilor de lucru până la 7 Ianuarie 1948, sunt înștiințate că termenul acesta expirând, sunt obligate să-și stabilească până la data de 15 Februarie 1948, și să pună în aplicare timpii de lucru, în conformitate cu prevederile instrucțiunilor susmenționate. Coeficienții de corectare de sub punctele 2 a, b, c prevăzuți în aceste instrucțiuni, vor figura separat în registrele de calculații.

In cursul lunii Ianuarie 1948, organe technice de specialitate trimise de Comisia centrală pentru reglementarea muncii în acord, se vor deplasa în intreprinderile industriale pentru a cerceta modul cum este organizată munca în acord și cum se procedează la calcularea timpilor de lucru.

Deasemeni, organele technice ale controlului economic își vor începe activitatea pe teren, în acelaș timp".

D. Gheorghe Dimitrov

primul ministru al Bulgariei felicită guvernul român

D. Gheorghe Dimitrov, primul ministru al Republicii Populare Bulgare, a adresat următoarea telegramă de felicitare d-lui Dr. Petru Groza, președintele consiliului de miniștri:

Primiți felicitările mele fierbinți cu prilejul proclamării Republicii Populare în România Nouă. Acest istoric eveniment a provocat bucurie și entuziasm în poporul nostru. Anul Nou 1948 să vă aducă prosperitate.

GHEORGHE DIMITROV
Primul Ministru al Republicii Populare Bulgare

Prelungirea termenului

pentru declararea terenurilor virane

Primăria Municipiului București, face cunoscut că termenul prevăzut de Art. 2 din ordonanța nr. 36.166 din 15 Decembrie 1947, cu privire la declararea terenurilor virane, se prelungește până la 15 Ianuarie 1948, dată până la care persoanele interesate cum și Instituțiile publice și particulare sunt obligate să se prezinte, la Primăria Municipiului București, (Biroul Insămânțări) str. Vasile Boerescu nr. 1, unde vor completa o declarație cu privire la situația terenurilor virane, ce urmează a fi cultivate.

INSEMNĂRI

CUVINTE DESPRE CARTE

Citind o carte sau aplecându-ne prelung asupra slovelor ei ca să-i descifrăm învățătura, fără să vrem, ne gândim la tot ce se întâmplă cu ea, până ajunge în mâinile noastre. Sunt în ea taine și trăesc atâtea adevăruri în cuprinsul ei pe care ni le împărtășește cu atâta încredere, că sfârșim prin a o socoti o ființă vie, alături de noi, palpitând ca și noi, de viață și de bucurie.

Cuprinzând între filele ei, sbuciumul și munca unei inteligențe lucide și cultivate, cartea este un complex de cercetări și de emoții, este un îndreptar al inimii și al minții omenești. Pe lângă inspirația autorului, avem în mâini strădania tipografului, atenția migăloasă a zețarului și priceperea paginatorului. Avem expresia atâtor vieți de muncă, atâtor energii, care se dedică actului nobil al tiparniței, pentru folosul și învățătura mulțimilor cari citesc.

Condensat și cristalizat, în literele tiparului gândul generator pentru inițierea științelor sau pentru răspândirea literaturii, aleargă liber și descătușat de creatorul lui, pentru a lua ființă sub ochii noștri, la fel ca pasărea care sboară în voie și vine în apropierea noastră prin intermediul unei crengi de pom.

Pasiunea cititului și a învățăturii creiază în societate, lumea susceptibilă de cultură, formează intelectualitatea unui popor.

Dar nu numai cultura căpătată prin diplome este singura cale de evoluție a omului, ci însăși pasiunea, care luptă cu vicisitudinile împrejurărilor sau cu condițiile grele de viață — acea pasiune care deșteaptă și aprinde conștiința, pentru a o duce către lumină și adevăr.

Autodidacții, acești însetați de bunurile inteligenții și ale creațiunii, sunt elementele firești în evoluțiunea poporului. Către ei, solicitudinea și înțelegerea doctă, se îndreptează cu toate nădejdile zilei de astăzi.

Sunt autodidacți toți aceia, care preocupați de existența zilnică, nu au avut timp să întârzie pe băncile școalei, ci singuri, au buchinit o carte, au pătruns-o și au asimilat-o.

Tineri sau maturi, femei sau bărbați, toți acei însetați de cunoașterea adevărurilor, pot astăzi fără a fi exploatați, să-și urmeze învățătura, în timpul serei, în licee întocmite rațional, cu profesori de Stat, responsabili pentru cultura poporului. Astfel cartea își va desăvârși rostul ei de îndrumătoare a vieții, de deschizătoare de drumuri, de educatoare a luminii. Suntem siguri, că acești oameni, care nechemați, vin singuri către rafturile cu cărți, cari din bunăvoința proprie se dedică învățăturii târzii, acești oameni sunt o chezășie de progres, pentru ei și pentru Societate.

Cunoșteam o soră de caritate, care după nopțile ei de veghe la căpătâiul bolnavilor, mai avea timpul și tragerea de inimă, să-și urmeze mai departe școala, urmând cursurile serale. Ziua, în clipa când bolnava de sub îngrijirea ei se liniștea, sau dormea, sau citea o carte, infirmiera își lua tratatul de geometrie sau manualul de istorie și învăța încet, atentă și la capitolul ei și la gestul bolnavei. Intre două preocupări, ea se împărțea cu aceiași bucurie și cu acelaș simț al datoriei. Era în clasa V-a de liceu. Făcuse școala de infirmiere cu patru clase profesionale. Simțea în ea un îndemn spre mai bine, spre mai perfect. „Invăț pentru mine, spunea ea. Contactul cu doctorii învățați și cu medicina care este atât de vastă, mi-a dovedit ce multe lucruri folositoare trebue să mai învăț, în sprijinul cauzei, pentru care muncesc. A ști mult, cât de mult, nu strică niciodată. Și eu cunosc atât de puțin, din știința asta, care progresează pentru fericirea omului".

Ideile surorii de caritate, pline de adevăr și de simplitate, erau adresate fără voia ei, cărții generoase, pentru care nu există destule cuvinte pentru a-i prețui valorile. Era un omagiu simplu și cuminte, pe care cei aleși îl aduc cărții, hrană substanțială a cugetului, așezată alături de pâinea cea de toate zilele.

CLAUDIA MILLIAN

Cuvântul Inalt Prea Sfințitului Nicodim, Patriarhul României, cu privire la recensământul populației

Cu privire la recensământul populației, I. P. S. Patriarh Nicodim adresează populației următoarele îndemnuri:

Din timp în timp și Țara noastră, ca celelalte țări, și-a făcut numărătoarea populației, adică un recensământ. Ca și orice familie, când un popor își cunoaște numărul este mai conștient de forța ce o reprezintă, iar conducătorii lui știu pe ce se pot bizui, când dispun anumite măsuri.

„Căci cine din voi, dorind să zidească un turn, — spune Mântuitorul — nu stă mai întâiu să socotească cheltuiala ca să vadă de are cu ce isprăvi? Ca nu cumva punându-i temelia și neputând termina, să înceapă a râde de el tot cei ce văd și să zică: Omul acesta s'a apucat de zidit și n'a putut isprăvi (Ev. Luca, XIV 28-30).

Așa dar cunoașterea sau necunoașterea puterilor proprii aduce popoarelor cinste, sau necinste și le face să fie fericite, sau nefericite. Și vă amintesc și cu acest prilej cât de folos este orice înțelepciune, dar înțelepciunea divină n'are margini. Rostirea ei este totdeauna o profeție.

Deci dați tot interesul vostru acestei numărători a puterilor poporului nostru, operă destul de grea și de mare importanță pentru reconstrucția Țării noastre. Căci cutremurul și războaiele și după acelea seceta și foametea ce-au trecut peste capul tuturor, au provocat așa mare prăpăd încât numai cunoscându-ne forțele putem împlini cuvintele Sfintei Scripturi, ca lucrul pe care-l plănuiesc conducătorii să fie dus la bun sfârșit.

Recensământul hotărît pentru 25 Ianuarie anul acesta este un act pentru care fiecare să se silească să-i dea cât mai multă valoare obștească, prin precizările puse în el.

Iar conducătorii satelor și orașelor, cu priceperea lor și cu gândul la binele scumpei noastre Patrii, să răspundă cu tot devotamentul pentru desăvârșirea acestei lucrări, necesară la cunoașterea posibilităților de refacere a bogăției Neamului nostru, care totdeauna a fost binecuvântat de Dumnezeu.

Al vostru totdeauna rugător către Dumnezeu,

† NICODIM
Patriarhul României

ACORDUL ECONOMIC ANGLO-SOVIETIC

In domeniul relațiilor economice internaționale, sfârșitul anului trecut s'a remarcat printr'un eveniment de o importanță deosebită: încheierea acordului comercial anglo-sovietic.

Acest acord prevede că U. R. S. S. va livra Angliei 750.000 tone cereale în schimbul cărora Anglia se obligă să plaseze în industria ei comenzile sovietice privind mașini necesare industriei de cherestea și șine de cale ferată; de asemenea, Anglia va plasa în coloniile ei comenzi privitoare la materii prime — ca aluminiu — și produse coloniale de consum: cacao, cafea, etc.

Dar acordul mai cuprinde o serie de clauze financiare care reglementează plata creditelor acordate Uniunii Sovietice în timpul războiului, pentru procurarea de provizii populației civile. Aceste clauze sunt extrem de semnificative — căci ele conțin o serie de concesii făcute de guvernul Marii Britanii. Astfel, guvernul englez a consimțit să prelungească termenul de plată dela 7 ani la 15 ani, și a redus de patru ori dobânda, adică dela 2% la 0,5%.

Se știe că în toamnă delegația engleză a refuzat să accepte clauzele financiare pe care astăzi a sfârșit prin a le admite.

Justețea cererilor sovietice nu poate fi pusă la îndoială. Astfel, dobânda de 0.5%, revendicată de guvernul sovietic este — așa cum subliniază și presa engleză — o dobândă normală, egală cu cea plătită și de Anglia creditorilor ei. De altfel, și Franța a cerut reducerea la 0,5% a dobânzilor pe care trebuia să le plătească Angliei. Și dacă la începutul toamnei, guvernul englez a refuzat să satisfacă legitimele revendicări sovietice — aceasta s'a datorat presiunii americane.

Monopoliștii americani nu voiau să piardă un client ca Anglia, pe care ei îl jecmăneau cu atâta profit. Companiile americane de navigație — care se plâng mereu că traficul lor este prea mic — nu voiau să scape ocazia unor masive transporturi de mărfuri în Anglia.

Amenințând Anglia că în cazul încheierii unui acord comercial anglo-sovietic, șansele de a primi un ajutor în cadrul planului Marshall vor fi mult micșorate — americanii au determinat guvernul englez să respingă cererile juste ale Uniunii Sovietice și au împiedicat, astfel, realizarea acordului.

Insă toamna a trecut repede și Anglia s'a văzut pusă în situația de a intra în iarnă fără a fi obținut vre-un credit american. Congresul american a hotărît ca până la vară să nu acorde credite decât Franței, Italiei și Austriei cu excluderea Angliei. Ori, rezervele în aur și dolari ale Marii Britanii sunt aproape de epuizare: ele sunt inferioare sumei de 600 milioane lire — totalul deficitului anual al comerțului exterior britanic. Dacă mai adăugăm și faptul că un „Comitet Unit al Congresului" constată că prețurile din Statele Unite se vor urca în urma recoltei slabe — înțelegem de ce guvernul englez a trebuit să treacă peste presiunea americană și să încheie acordul cu Uniunea Sovietică. Acest acord permite Angliei să-și păstreze rezervele de dolari pe care le mai are. Acest acord arată că fără sprijinul Uniunii Sovietice nu e posibilă refacerea vestului european.

Acordul anglo-sovietic este însemnat nu numai pentru cele două țări semnatare, intrarea în circuitul economic internațional a cerealelor sovietice va determina o scădere generală a prețurilor agricole încasate de țările — în special de Statele Unite — care până acum exportau produsele lor în Anglia. Ziarul englez „News Chronicle" de pildă, comentând acordul anglo-sovietic a scris: „Acest acord emancipează Anglia de cerința de a cumpăra cereale din zona dolarului și de aceea ar putea înclina balanța prețurilor" care până acum era net defavorabilă țărilor importatoare.

In sfârșit, un ultim fapt care trebuie menționat, Uniunea Sovietică va importa în schimbul produselor sale nu numai instalații industriale și materii prime industriale — ci și articole de consum, considerate „de lux": cafea, cacao. Pe când toate țările din Apusul Europei, inclusiv Anglia, intensifică restricțiile alimentare și interzic importul produselor de acest fel. Uniunea Sovietică este singura țară europeană care, în schimbul produselor sale cere produse de consum socotite în alte țări inutile. Acest fapt ne demonstrează nu numai grija guvernului sovietic față de nivelul de trai al poporului; el ne demonstrează în acelaș timp tăria crescândă a economiei sovietice.

Acordul economic anglo-sovietic a fost imediat urmat de încheierea — spre marea nemulțumire a presei americane — a unui acord economic suedezo-sovietic.

Tot mai multe țări își dau astăzi seama de necesitatea de a colabora cu marele Stat Sovietic. Tot mai numeroși sunt aceia care își dau seama că astăzi, fără colaborarea Uniunii Sovietice, refacerea lumii după războiu este imposibilă.

VASILE D. LIVEANU

PRIN BULGARIA

O nuntă țărănească

SITUAȚIA FAVORABILĂ A INCASĂRILOR STATULUI

Prin crearea unei ambianțe fiscale mai sănătoase, odată cu venirea în fruntea departamentului finanțelor a d-lui ministru Vasile Luca, visteria statului a înregistrat o situație a încasărilor necunoscută încă și în deosebi nebănuită pentru împrejurări excepționale economico-financiare ca acelea pe care le traversăm azi.

Așezând carul statului pe temelii puternice prin dirijarea cheltuelilor absolut necesare numai pe bază de realizări bugetare și evitându-se obișnuitul apel la resursele emisiunii Băncii Naționale, s'a dovedit încăodată că un buget poate fi echilibrat — MENȚINANDU-SE CE-I MAI PUTERNIC IN VIAȚA ECONOMICA STATULUI MONETA NAȚIONALA — prin mijloace vădit reale.

Privind prin prizma cifrelor se constată că INCASARILE STATULUI PE LUNA DECEMBRIE SUNT EVALUATE LA 9.657.321.436 LEI, din care suma de lei 9.036.321.430 — reprezintă impozitele încasate prin organele fiscului, iar restul de lei 621.000.000 — revine redevențelor, regiilor și caselor autonome.

Comparându-se cu încasările din NOEMBRIE, când s'a realizat prin administrațiile financiare suma de LEI 7.960.311.833, apare un PLUS DE 1.076.009.600 LEI sau PROCENTUAL 13,96 în favoarea lunei Decembrie, ceeace evidențiază că, dela venirea actualei conduceri a finanțelor statului încasările au sporit simțitor, evitându-se acea deficiență condamnabilă care a îngăduit numeroase prilejuri de evaziuni fiscale cu repercusiuni atât de dureroase pentru visteria statului.

Revirimentul atât de favorabil înregistrat în ritmul încasărilor a avut în primul rând un efect favorabil asupra echilibrului bugetar, toate obligațiunile de plăți ale statului acoperindu-se din veniturile curente realizate din impozite, taxe și redevențe.

Astfel s'a putut permite să apară un SOLD PENTRU LUNA IANUARIE DE CIRCA LEI 1.375.000.000, care va putea fi utilizat sub formă de CREDITE SUPLIMENTARE, spre a se da o viață sănătoasă circulației noastre fiduciare, pentru realizarea planului de investiții al statului și înzestrarea oștirii cu echipament și hrană, acordându-se totdeodată o deosebită atențiune asistenței sociale prin spitale și școli, precum și pentru plata pensiilor I. O. V. R.

Această situație favorabilă, exprimată în cifre, îngăduie un optimism bine justificat pentru luna în curs, cu atât mai mult că în luna precedentă numeroasele sărbători oficiale au împiedicat oarecum afluența la ghișeele administrațiilor financiare, fapt la care se adaogă că mai toți contribuabili vor profita de prelungirea termenelor de păsuire acordată actualmente de minister spre a fi la curent cu plata impozitelor până la finele lunei Ianuarie.

V. SIMCEA

INTRE „ABECEDAR" ȘI „CULTURĂ"

In întreaga țară se desfășoară o intensă acțiune pentru alfabetizarea cetățenilor neștiutori de carte, dela sate și dela orașe. In Capitală s'au deschis până în prezent 320 de cursuri serale, pe lângă școlile primare și pe lângă micile și marile intreprinderi industriale. Aproape șapte sute de învățători bucureșteni s'au oferit să predea — fără nicio retribuție specială — programele întocmite de Ministerul Educației Naționale, în strânsă colaborare cu Confederația Generală a Muncii. Alte zeci de mii de învățători din provincie muncesc cu entuziasm pentru a șterge tristul renume pe care și-l câștigase România în trecut, când isbutise să se claseze în fruntea țărilor cu cel mai mare număr de neștiutori de carte din Europa.

Această stare de lucruri constitue o gravă problemă, asupra căreia guvernanții noștri din trecut s'au oprit arareori, cu superficiale și romantice indignări de circumstanță, fără să aibă, însă, curajul de a desvălui în întreaga lor cruzime cauzele și consecințele acestei tragice realități. Un trecut de permanentă ignorare din partea conducătorilor, a intereselor și nevoilor poporului, ne-a adus — alături de cea mai ridicată mortalitate infantilă din lume — și recordul neștiutorilor de carte.

Pentru orice străin care ne-ar vizita țara, admirând din goana trenului mult poetizata trudă a țăranului român, pe ogoare și prin lanuri, ca și pentru orice bucureștean care-și cunoaște patria numai din cărți poștale ilustrate, din jurnalele cinematografice, sau din vechile afișe de propagandă ale Oficiului Național de Turism, afirmația aceasta poate fi considerată drept o simplă lamentare, ori o nejustificată acțiune alarmistă.

Și, totuși, adevărul — dureros, crud și amenințător — acesta este: 45 la sută din populația rurală a României nu știe carte și trăește în cea mai neagră ignoranță, bântuită de superstiții și de prejudecăți. Consecințele pe care le are analfabetismul asupra vieții și propășirii țărănimii noastre sunt mai mult decât evidente: primitivul sistem de cultivare a pământului, proasta alimentare chiar în anii în care o recoltă îmbelșugată ar oferi plugarilor posibilități de trai omenesc, absența totală a celor mai elementare cunoștințe higienice, alcoolismul care macină prematur mii de energii, inexistența unui spirit cetățenesc, necunoașterea legilor țării, specularea și exploatarea nemiloasă a țăranilor, toate acestea își au originea în obscurantismul care a domnit și mai domnește încă în lumea satelor.

Dar cine poartă, oare, vina acestei tragice stări de lucruri? Cine e vinovat că aproape jumătate din pătura rurală a țării noastre nu știe să scrie și să citească și că trăește și azi în aceeaș neștiință, în aceleași întunerec de acum câteva secole? Cine a săvârșit această crimă față de poporul român, stăvilindu-i calea spre lumină și progres?

Dela Cuza Vodă și până aproape de zilele noastre, învățământul primar — decretat de întâiul Domnitor al Principatelor Unite și de sfetnicul lui, M. Kogălniceanu, drept „obligatoriu și gratuit" — a rămas, aproape trei sferturi de veac, aproximativ obligatoriu, dar n'a fost niciodată gratuit. Aproximativ obligatoriu, pentrucă obligativitatea învățământului a fost lăsată spre aplicare agenților electorali: copiii adversarilor politici erau aduși cu jandarmul la școală, iar părinții lor supuși unor necruțătoare amenzi, în vreme ce copiii „alor noștri" erau scutiți de „corvoada" frecventării cursurilor. Gratuitatea învățământului primar a rămas în permanență o sinistră comedie: dacă cetățeanul n'a plătit direct și salariul învățătorilor, în schimb cărțile, caetele, taxele fixate de comitetele școlare reprezentau întotdeauna sume peste puterile unui țăran nevoiaș. N'au fost rare cazurile când un plugar, obligat să trimită la școală trei-patru copii, trebuia să-și vândă, toamna, la începutul anului școlar, boul de muncă, numai ca să poată cumpăra cărțile necesare copiilor. Și cum în familia unui țăran sărac—și majoritatea țăranilor noștri au fost și sunt săraci! — fiecare membru al familiei ajută, în măsura puterilor lui, la agonisirea traiului, copilul care trebuia să meargă șapte ani la școală devenea o povară pentru bietul țăran, obligat să-și îmbrace și să-și hrănească odrasla, fără să poată beneficia și de micul lui aport în munca grea dela sate. Frecvența descrescândă, dela prima la ultima clasă primară, a elevilor ilustrează afirmația noastră: în primii ani, elevii înscriși din oficiu frecventau cursurile în proporție de 60-70 la sută: în cursul supraprimar, când copiii au între 12 și 16 ani, frecvența scădea la 10 la sută. Condițiile de viață excesiv de grele ale țărănimii noastre — care nu îngăduiau țăranului să se dispenseze de munca niciunuia dintre membrii familiei sale — alături de dezinteresarea conducătorilor din trecut, au dus la acest înspăimântător analfabetism.

Nu se poate spune, însă, că până acum întunerecul în care zăceau satele noastre a fost ignorat de cârmuitori. Dimpotrivă, el a fost cunoscut, exploatat și adâncit pe cât s'a putut. Țăranului analfabet i se putea mai ușor smulge votul, cu un pahar de țuică, sau cu o făgăduială pe care nimeni n'avea s'o respecte. Iar problema „culturalizării" satelor era un admirabil punct în programele demagogice ale trecutului.

Numeroase fonduri rupte din bugetul statului erau alocate acestei chestiuni „de importanță națională", pentru a fi apoi împărțite pe sprânceană, oamenilor de club, nepricepuți cu alte „demnități" decât aceea de „apostoli culturali" ori nedăruiți cu vreo grasă și fructuoasă „afacere" pe spinarea statului.

Inlăturându-se demagogia „culturalizării", azi s'a început cu „începutul": cu eliminarea analfabetismului din lumea satelor, cu înlăturarea tristului renume de „țara cu cei mai mulți neștiutori de carte". Fără surle și fără tobe, fără fonduri smulse din buget, fără fraze goale dar răsunătoare, zeci de mii de învățători se străduesc, pe întinsul țării, prin sate și orașe, să învețe slovele un prim lot de 700.000 de analfabeți.

Se ivesc, astfel, zorile unei alte vieți în lumea satelor. După ce vom scăpa de plaga analfabetismului, vom putea vorbi de cultura poporului. Cultură fără abecedar, înseamnă a așeza căruța înaintea cailor. Astăzi lucrurile au fost puse la locul lor firesc: își împlinește întâi menirea abecedarul; pe urmă va avea cuvântul cultura.

AL. CERNA-RADULESCU